

33

GEDICHTE – VERS

VON DEN BELIEBTESTEN HUNDERT

A LEGKEDVELTEBB SZÁZBÓL

SZALKI BERNÁTH ATTILA

VERSFORDÍTÁSAI

33

Gedichte

vers

VON DEN BELIEBTESTEN HUNDERT

A LEGKEDVELTEBB SZÁZBÓL

Szalki Bernáth Atila
VERSFORDÍTÁSAI

Szalki Bernáth Attila
magánkiadása
2008

(Minden jog fenntartva)

ISBN szám: 978- 963- 06 – 4426 - 6

33

Gedichte

vers

VON DEN BELIEBTESTEN HUNDERT

*ZWEISPRACHIGER
DEUTSCH-UNGARISCHER GEDICHTBAND*

A LEGKEDVELTEBB SZÁZBÓL

*KÉTNYELVŰ
NÉMET-MAGYAR VERSKÖTET*

*Szalki Bernáth Attila
VERSFORDÍTÁSAI*

Ludwig Uhland
(1787-1862)

Frühlingsglaube 1.

**Die linden Lüfte sind erwacht,
Sie säuseln und weben Tag und Nacht,
Sie schaffen an allen Enden.
O frischer Duft, o neuer Klang!
Nun, armes Herze, sei nicht bang!
Nun muß sich alles, alles wenden.**

**Die Welt wird schöner mit jedem Tag,
Man weiß nicht, was noch werden mag,
Das Blühen will nicht enden.
Es blüht das fernste, tiefste Tal:
Nun, armes Herz, vergiß die Qual!
Nun muß sich alles, alles wenden.**

Tavaszi bizakodás

**Felébredt, s leng az enyhe szél,
Megérintve nappalt és az éjt,
Alvó lelke kél a tájnak.
Édes illat, víg csicscsergés,
Árva szívem, hát te se félj!
Remélj, s vígan nézz a világra!**

**A táj napról napra szebb, üdőbb,
Biztos nincs, de jó jöhet még,
Sok szirma nyíl a virágnak.
S oly színes a távoli rét.
Felejtsd a kint szív, te szegény!
Remélj, s vígan nézz a világra!**

Johann Wolfgang Goethe
(1749-1832)

Der Fischer 2.

**Das Wasser rauscht', das Wasser schwoll,
ein Fischer saß daran,
sah nach dem Angel ruhevoll,
kühl bis ans Herz hinan.
Und wie er sitzt und wie er lauscht,
teilt sich die Flut empor;
aus dem bewegten Wasser rauscht
ein feuchtes Weib hervor.**

**Sie sang zu ihm, sie sprach zu ihm:
Was lockst du meine Brut
Mit Menschenwitz und Menschenlist
hinauf in Todesglut?
Auch wüßtest du, wie's Fischlein ist
so wohlig auf dem Grund,
du stiegst herunter, wie du bist,
und würdest erst gesund.**

A halász

**A víz dagadt és suhogott,
horgászott rajt' halász.
Nézte csendben horgásbotot,
szívében úrt találsz.
És ahogy ül ott, s fülel ő,
víz szét vált fölfelé,
s hulló habokból jó elő
csupavíz lány elé.**

**Beszélt s dalolt neki a lány:
Téged tán tréfás nagy szeszély
vonz emberekhez vagy talán
halálos szenvedély?
Bár tudnád, sok kis hal hogy él,
mily jóleső a mély,
te akkor oda lemennél,
s mindig boldog lennél.**

**Labt sich die liebe Sonne nicht,
der Mond sich nicht im Meer?
Kehrt wellenatmend ihr Gesicht
Nicht doppelt schöner her?
Lockt dich der tiefe Himmel nicht,
das feuchtverklärte Blau?
Lockt dich dein eigen Angesicht
Nicht her in ew'gen Tau?**

**Das Wasser rauscht', das Wasser schwoll,
netzt' ihm den nackten Fuß;
sein Herz wuchs ihm so sehnsuchtsvoll,
wie bei der Liebsten Gruß.
Sie sprach zu ihm, sie sang zu ihm;
Das war's um ihn geschehn:
Halb zog sie ihn, halb sank er hin
und ward nicht mehr gesehn.**

**Nem gyönyörködtet a napfény,
hold tenger vizén?**

**Ahogy a hullám visszatér,
s lesz kétszeresen szép?**

**Nem vonz a távol magas ég,
a víztükrözte kék?**

**Téged nem hív oda a vágy,
hol örök boldogság?**

**A víz dagadt és suhogott,
lábához ért fel ott:**

**Fiú szív vált vágytelivé,
mert lány így köszönté.**

**S halásznak lány úgy mesélt,
hogy közös vágygal tevék:**

**Lehúz a lány, süllyedt halász,
s nem látták többé már.**

Eduard Mörike
(1804-1875)

Das verlassene Mägdlein 3.

**Früh, wann die Hähne krähn,
Eh' die Sterlein verschwinden,
Muß ich am Herde stehn,
Muß feuer zünden.**

**Schön ist der Flammen Schein,
Es springen die Funken;
Ich schaue do drein,
In Leid versunken.**

**Plötzlich, da kommt es mir,
Treuloser Knabe,
Daß ich die Nacht von dir
Geträumet habe.**

**Träne auf Träne dann
Stürzet hernieder;
So kommt der Tag heran –
O ging' er wieder!**

Az elhagyott lányka

**Korán, kakas már szól,
Mielőtt a csillagok tűnnek,
Kell tűzhelynél állnom,
Kell gyúlni tűznek.**

**Aprófa fénnel ég,
A szikra pattog,
S ahogy nézek belé,
Csak nő bánatom.**

**Eszembe jutottál
Hűtlen legény, te,
Az elmúlt éjszakán
Álmodtam véled.**

**Hull a könny szememből
Rá az arcomra,
Napom így kezdődött –
Bár múlna gyorsan!**

Joseph von Eichendorff
(1788-1857)

Mondnacht 4.

**Es war als hätt der Himmel
Die Erde still geküßt,
Daß sie im Blütenschimmer
Von ihm nun träumen müßt.**

**Die Luft ging durch die Felder,
Die Ahren wogten sacht,
Es rauschten leis die Wälder,
So sternklar war die Nacht.**

**Und meine Seele spannte
Weit ihre Flügel aus,
Flog durch die stillen Lande,
Als flöge sie nach Haus.**

Holdfényes éj

**A holdfényes ég egyszer
Földre csókot dobott,
Virágok fénylő kelyhe
Ilyenről álmodott.**

**Szellő járt a mezőkön,
Kalászt ringatta szél,
Halkan susog erdőkben,
Hisz fényes volt az éj.**

**S feszítve lelkem széjjel
Szélesre a szárnyát,
Úgy leng át a vidéken,
Mint ki hazatalált.**

Joseph von Eichendorff

Sehnsucht 9.

**Es schienen so golden die Sterne,
Am Fenster ich einsam stand
Und hörte aus weiter Ferne
Ein Posthorn im stillen Land.
Das Herz mir im Leib entbrennte,
Da hab' ich mir heimlich gedacht:
Ach wer da mitreisen könnte
In der prächtigen Sommernacht!**

**Zwei junge Gesellen gingen
Vorüber am Bergeshang,
Ich hörte im Wandern sie singen
Die stille Gegend entlang:
Von schwindelnden Felsenschlүften,
Wo die Wälder rauschen so sacht,
Von Quellen, die von den Klүften
Sich stürzen in die Waldesnacht.**

**Sie sangen von Marmorbildern,
Von Gärten, die über'm Gestein
In dämmernden Lauben verwildern,
Palästen im Mondenschein,
Wo die Mädchen am Fenster lauschen,
Wann der Lauten Klang erwacht
Und die Brunnen verschlafen rauschen
In der prächtigen Sommernacht.**

Vágyakozás

Fent ragyogtak arany csillagok,
Ablakban álltam, magány
A társam, s távol, hallom,
Postakürt szól csenden át.
Szívem keblemben felizza,
Titokban eltűnődtem én:
Óh, velem vaj'n ki utazna,
Hisz oly csodás e nyári éj!

Ment két fiatal legényke
Ott fent a hegyoldalán,
Hallom mint száll víg vándorének
Végig a csendes tájon át:
Szól dal szédítő magasról,
Hol erdő súg gyengéd mesét,
Sziklából kitört forrásról,
Mi felveri az éj csendjét.

Márványszobrokról is zengtek,
Sziklás kertekről, hol a növény
Indái követ átszóttek,
S palotákra süt holdfény,
Hol lányok ablakból fülelnek,
Ha hallják lant lány szavát,
És kutak álmosan merengnek
E csodaszép nyáréjszakán.

Heinrich Heine
(1797-1856)

Die Grenadiere 11.

Romanzen-Zyklus VI

**Nach Frankreich zogen zwei Grenadier',
Die waren in RuBland gefangen.
Und als sie kamen in's deutsche Quartier,
Sie lieBen die Köpfe hangen.**

**Da hörten sie beide die traurige Mar:
DaB Frankreich verloren gegangen,
Besiegt und zerschlagen das große Heer,
Und der Kaiser, der Kaiser gefangen.**

**Da weinten zusammen die Grenadier'
Wohl ab der klaglichen Kunde.
Der Eine sprach: Wie weh wird mir,
Wie brennt meine alte Wunde.**

**Der Andre sprach: Das Lied ist aus,
Auch ich möcht' mit dir sterben,
Doch hab' ich Weib und Kind zu Haus,
Die ohne mich verderben.**

Két gránátos
(Die Grenadiere – H. Heine)

**Frankhonba vonult két gránátos,
Orosz földről fogságból jöttek,
S mikor időztek német szálláson,
Bánatnak adták fejüket.**

**Itt hallották meg a hírt, szomorút,
Hogy Franciaország elveszett,
Legyőzetett, s a felséges nagyúr ,
Császár maga fogságba vétetett.**

**Ott sírtak együtt a gránátosok
A hír miatt keservesen,
Egyikük szólt: Mily fájdalom,
Hogy ég ettől régi sebem.**

**Másik így: A dalnak vége,
Szeretnék véled halni,
De otthon gyerek s feleségem,
Ekkor mit fognak falni.**

**Was scheert mich Weib, was scheert mich Kind,
Ich tra ge weit bess'res Verlangen;
Laß sie betteln gehn, wenn sie hungrig sind,
Mein Kaiser, mein Kaiser gefangen!**

**Gewahr' mir Bruder eine Bitt':
Wenn ich jetzt sterben werde,
So nimm meine Leiche nach Frankreich mit,
Begrab' mich in Frankreichs Erde.**

**Das Ehrenkreuz am rothen Band
Sollst du aufs Herz mir legen;
Die Flinte gieb mir in die Hand,
Und gürt' mir um den Degen.**

**So will ich liegen und horchen still,
Wie eine Schildwacht, im Grabe,
Bis einst ich höre Kanonengebrüll,
Und wiehernder Rosse Getrabe.**

**Dann reitet mein Kaiser wohl über mein Grab,
Viel Schwerter klirren und blitzen;
Dann steig' ich gewaffnet hervor aus dem Grab –
Den Kaiser, den Kaiser zu schützen.**

**Mint gyötrődik nőm, gyerekem,
Legjobb, amit kaphatnak tőlem;
Menjenek koldulni, ha éhesek,
Császárom, császárom börtönben!**

**Testvérem most arra kérlek:
Halál ha metszi főmet,
Úgy vidd holttestem Frankhonba véled,
Temess el francia földbe.**

**Érmém a vörös szalaggal
Fektesd rá a szívemre;
A puskát a kezembe add,
Kardom kösd rám övemmel.**

**Így akarok feküdni csendben,
Mint egy őrszem lent a sírban,
Míg ágyudörgést hallok egyszer,
S nyihogó paripákat vágóban.**

**Mikor átléptet császár síromon,
Sok díszes vért csörren s fénylik;
Akkor felkelek fegyverrel a sírból –
A császárt, a császárt megvéd'ni.**

Heinrich Heine

Der Asra 12.

**Täglich ging die wunderschöne
Sultanstochter auf und nieder
Um die Abendzeit am Springbrunn,
Wo die weißen Wasser plätschern.**

**Täglich stand der junge Sklave
Um die Abendzeit am Springbrunn,
Wo die weißen Wasser plätschern;
Täglich ward er bleich und bleicher.**

**Eines Abends trat die Fürstin
Auf ihn zu mit raschen Worten:
Deinen Namen will ich wissen,
Deine Heimath, deine Sippschaft!**

**Und der Sklave sprach: ich heiße
Mohamet, ich bin aus Yemmen,
Und mein Stamm sind jene Asra,
Welche sterben wenn sie liebe.**

Az asra

**Minden nap járt csodaszépe
Szultánlányka alá és fel
Szökőkútnál estidőben,
Ott hol vizek csörgedeznek.**

**Minden nap állt egy rabszolga
Szökőkútnál estidőben,
Ott ahol vizek csobognak;
S vágytól sápadt lett eközben.**

**Ám egy este jött a herceg,
Dúrván, gyorsan hozzá így szólt:
Tudni akarom nevedet,
Szülőfölded, pereputtyod!**

**Én Mohamet vagyok: szolga,
Hazám Yemen, jöttem kényszer,
Tudd: törzsbelim minden asra,
S szerelmükért halni készek.**

Joseph von Eichendorff

Lied (*Das zerbrochene Ringlein*) 14.

**In einem kühlen Grunde,
Da geht ein Mühlenrad,
Mein' Liebste ist verschwunden,
Die dort gewohnt hat.**

**Sie hat mir Treu versprochen,
Gab mir ein'n Ring dabei,
Sie hat die Treu gebrochen,
Mein Ringlein sprang entzwei.**

**Ich möcht' als Spielmann reisen
Weit in die Welt hinaus,
Und singen meine Weisen
Und gehn von Haus zu Haus.**

**Ich möcht' als Reiter fliegen
Wohl in die blut'ge Schlacht,
Um stille Feuer liegen
Im Feld bei dunkler Nacht.**

**Hör' ich das Mühlrad gehen,
Ich weiß nicht, was ich will,
Ich möcht' am liebsten sterben,
Da wär's auf einmal still.**

Dal (*Az összetört gyűrűcske*)

**Egy hús vízparti telken
Forog malomkerék,
Eltűnt az én kedvesem,
Korábban itt lakék.**

**A hűséget ígérte,
Neki gyűrűm kijárt,
De ő szavát megszegte,
Gyűrűm eltörte hát.**

**Zenészként menni vágyom
A nagyvilágon át,
Énekelném bús dalom
Járva házak sorát.**

**Vágyom lóval repülni
Vériszamos csatán,
S halk örömben feküdni
Mezőn sötét éjszakán.**

**Malomkő zúgást hallom,
Mit tegyek, csak tudnám,
Legjobb lenne meghalnom,
S ott csend borulna rám.**

Johann Wolfgang Goethe
(1749-1832)

Wanderers Nachtlied (I.) 16.

**Der du von dem Himmel bist,
Alles Leid und Schmerzen stillest,
Den, der doppelt elend ist,
Doppelt mit Erquickung füllest,
Ach, ich bin des Treibens müde,
Was soll all der Schmerz und Lust?
Süßer Friede,
Komm, ach komm in meine Brust!**

A vándor éji dala (I.)

**Isten fia; küldd ég,
Kínt, szenvedést megenyhíted,
Kettőzve kit sújt a lét,
Őt te duplán felfrissíted,
Fárasztanak üzenések,
Mér kell kín, sok élvezet?
Égi béke,
Szállj le, s töltsd el keblemet!**

Wanderers Nachtlied (II.) 18.

	Reim	Silben	Schluss
Über allen Gipfeln	a	6	w
Ist Ruh,	b	2	m
In allen Wipfeln	a	5	w
Spürest du	b	3	m
Kaum einen Hauch;	c	4	m
Die Vögelein schweigen im Walde.	d	9	w
Warte nur balde	d	5	w
Ruhest du auch.	c	4	m

J.W.Goethe

**Poetik in Stichworten 179. oldal Gebrüder
Borntraeger Verlagsbuchhandlung 2001.**

Magyarázatul:

Reim: rím, rímképlet

Silben :szótagok száma

**Schluss: a rím fajtája; w = weiblich; nőrím
m= männlich; hímrím**

A vándor éji dala (II.)

13. variáció

Köd a csúcson, béke,
szél fú,
de lágy, beszéde
halk szavú,
csendes az út.
Madársereg néma. Halál nesz
kél, ölel, átvesz,
s élted lefut.

17. variáció

Minden bércezen béke,
ború,
falomb beszéde
halk szavú,
szél; elaludsz?
Madár se szól. Ringat a lágy nesz,
csend hamar átvesz,
várj, te is hunysz.

20. variáció

Minden csúcson béke,
ború,
falomb beszéde
halk szavú,
súgja: elmúlsz.
Madár se szól. Csend öle, lágy nesz,
várj, hamar átvesz,
hunysz te is, hullsz.

21. variáció

**Minden csúcson béke,
ború,
falomb beszéde
halk zavú,
szél; te csitulsz?
Madár se szól. Csend öle, lágy nesz,
várj, hamar átvesz,
hunysz te is, múlsz.**

22. variáció

**Minden csúcson béke,
nem fú
szél, lomb beszéde
halk zavú,
súg; vele hullsz.
Madár se szól. Csend öle, lágy nesz,
várj, hamar átvesz,
hunysz te is, múlsz.**

23. variáció

**Alkonyi békében
a csúcs
mind, lomb beszéde
halk zavú,
int; hova hullsz.
Madár se szól. Csend öle, lágy nesz,
várj, hamar átvesz,
hunysz te is, múlsz.**

24. variáció

Alkonyi békében

a csúcs

mind, lomb beszéde

halk szavú,

súgja; elmúlsz.

Madár se szól. Csend öle, lágy nesz,

várj, hamar átvesz,

hunysz te is, hullsz.

25. variáció

Alkonyi békében

a csúcs

mind, lomb beszéde

halk szavú,

súg; vele hullsz.

Madár se szól. Csend öle, lágy nesz,

várj, hamar átvesz,

hunysz te is, múlsz.

26. variáció

Minden csúcson béke,

nem fú

szél, lomb beszéde

halk szavú,

súg; fogy az út...

Madár se szól. Csend öle, lágy nesz,

várj, hamar átvesz,

múlsz te is: tudd!

**Hugo von Hofmannstahl
(1874-1929)**

Die Beiden 20.

**Sie trug den Becher in der Hand
- Ihr Kinn und Mund glich seinem Rand –
So leicht und sicher war ihr gang,
Kein Tropfen aus dem Becher sprang.**

**So leicht und fest war seine Hand:
Er sitt auf einem jungen Pferde
Und mit nachlässiger Geberde
Erzwang er, daß es zitternd stand.**

**Jedoch, wenn er aus ihrer Hand
Den leichten Becher nehmen sollte,
So war es Beiden allzuschwer:
Denn Beide hebten sie so sehr,
Daß keine Hand die and're fand,
Und dunkler Wein am Boden rollte.**

Két biztos kéz...

(Beiden – H. Hofmannsthal)

**Pohárt ragadt a hölgy, s e kéz
Biztos volt, könnyed az emelés,
- Ajk zárta pohár peremét –
Egy csepp bor se folyt földre szét.**

**Biztos s könnyed volt férfi kéz:
Ő vad ménjét úgy lovagolta,
Hogyha finom kézmozdulattal
Jelt adott, a ló egyet se lép.**

**De mikor nyújt könnyű pohárt
Nő keze, s átvenni kellene,
Mindkettőnek túl nehéz volt,
Mert kezük remegve mozgott,
S hogy kéz kezét nem talált,
A sötét bor földre folyt le.**

Eduard Mörike

Er ist' s 21.

**Frühling läßt sein blaues Band
Wieder flattern durch die Lüfte;
Süße, wohlbekannte Düfte
Streifen ahnungsvoll das Land.
Veilchen träumen schon,
Wollen balde kommen,
- Horch, von fern ein leiser Harfenton!
Frühling, ja du bist's!
Dich hab ich vernommen!**

-

Ő az

**Tép tavasz kék pántot szét,
Hagyja, légben újra szálljon,
S édes, ismert illat járjon
Mámoreos tájon ismét.
Ébred ibolyánk,
Már ma nyílni akar.
- Hárfa szól, fülelj, hangja oly lágy!
Szép tavasz, te vagy!
Én meghallottalak!**

Eduard Mörike

Um Mitternacht 22.

**Gelassen stieg die Nacht ans Land,
Lehnt träumend an der Berge Wand,
Ihr Auge sieht die goldne Waage nun
Der Zeit in gleichen Schalen stille ruhn;
Und kecker rauschen die Quellen hervor,
Sie singen der Mutter, der Nacht, ins Ohr.
Vom Tage,
Vom heute gewesenen Tage.**

**Das uralt alte Schlummerlied,
Sie achtet's nicht, sie ist es müd';
Ihr klingt des Himmels Bläue süßer noch,
Der flücht'gen Stunden gleichgeschwungnes Joch.
Doch immer behalten die Quellen das Wort,
Es singen die Wasser im Schlafe noch fort
Vom Tage,
Vom heute gewesenen Tage.**

Éjfélkor

Az éj a tájra szállt lazán,
Ledőlve álmod' hegyfalán,
Idő mérlege, látja, ki nem leng,
A két tányérjában csak csend mereng;
 Feltörve fürgén folyik a forrás,
 Anyá s éj fülébe idézi folyvást
 A napot,
 Biz' éjféltől már a múlt napot..

Az ősi altatódal nem kél,
Nem figyel, fáradt, nem zenél,
A kék ég cseng neki édes mesét,
Hallgatja illanó órák neszét;
 De hűen őrzi a forrás a szót,
 Idéz víz álma éneket, folyót,
 A napot,
 Biz' éjféltől már a múlt napot.

Eduard Mörike

Schön- Rohtraut 23.

Wie heißt König Ringangs Töchterlein?

Rohtraut, Schön-Rohtraut.

Was tut sie denn den ganzen Tag,

Da sie wohl nicht spinnen und nähen mag?

Tut fischen und jagen.

O daß ich doch ihr Jäger wär'!

Fischen und Jagen freute mich sehr.

- Schweig stille, mein Herze!

Und über eine kleine Weil',

Rohtraut, Schön-Rohtraut,

So dient der Knab' auf Ringangs Schloß

In Jägertracht und hat ein Roß,

Mit Rohtraut zu jagen.

O daß ich doch ein Königssohn wär'!

Rohtraut, Schön-Rohtraut lieb' ich so sehr.

- Schweig stille, mein Herze!

Szép – Rohtraut

Hogy hívják Ringang király lányát?

Rohtraut, Szép - Rohtraut.

Egész nap ő vaj'n mit csinál,

Mivel fonást és varrást ki nem áll?

Halat, vadat űze.

Óh, ha vadásza lehetnék!

Hisz halat, vadat kedvelem én.

- Hallgass, csendben, szívem!

S ezután, hogy kis idő múlt,

Rohtraut, Szép – Rohtraut,

Fiú Ringang kastélyában

Szolgálni kezdett lovával,

S Rohtrauttal vadászni ment.

Óh, hogyha én királyfi lennék!

Rohtraut, Szép – Rohtraut úgy szeretlek én.

- Hallgass, csendben, szívem!

**Einsmals sie ruhten am Eichenbaum,
Da lacht Schön-Rohtraut:
< Was siehst mich an so wunniglich?
Wenn du das Herz hast, küsse mich!>
Ach! erschrak der Knabe!
Doch denket er: «Mir ist's vergunnt»,
Und küsset Schön-Rohtraut auf den Mund.
- Schweig stille, mein Herze!**

**Darauf sie ritten schweigend heim,
Rohtraut, Schön-Rohtraut;
Es jauchzt der Knab' in seinem Sinn:
«Und würdest du heute Kaiserin
Mich sollt's nicht kränken!
Ihr tausend Blätter im Walde wißt,
Ich hab' Schön-Rohtrauts Mund geküßt!
- Schweig stille, mein Herze!»**

**Egyszer pihentek ők a tölgyfa alatt,
S szép – Rohtraut kacag:
< Mért ily csodálkozva nézel?
Ha van szíved, csókolj, kérlek!>
A fiú megijedt!
Majd úgy vélte: < Engedi hát > ,
S csókolta Szép – Rohtrau ajakát.
- Hallgass, csendben, szívem!**

**Szótlán hazalovagoltak,
Rohtraut, Szép – Rohtraut;
Öröm tölti fiú lelkét:
< Lennél ma akár császárné,
Hát, nem érdekel!
Sok ezer falevél mindent tud, lát,
Csókoltam Szép – Rohtrau ajakát!
- Hallgass, csendben, szívem! >**

Theodor Storm
(1818-1888)

Die Stadt 26.

**Am grauen Strand, am grauen Meer
Und seitab liegt die Stadt;
Der Nebel drückt die Dächer schwer,
Und durch die Stille braust das Meer
Eintönig um die Stadt.**

**Es rauscht kein Wald, es schlägt im Mai
Kein Vogel ohn' Unterlaß;
Die Wandergans mit hartem Schrei
Nur fliegt in Herbstensnacht vorbei,
Am Strande weht das Gras.**

**Doch hängt mein ganzes Herz an dir,
Du graue Stadt am Meer;
Der Jugend Zauber für und für
Ruht lächelnd doch auf dir, auf dir,
Du graue Stadt am Meer.**

A város

(Die Stadt – T. Storm)

**Szürke tenger, szürke partján
Egy város int felém,
Sűrű ködben a házak, a táj,
A csenden átzúg a tengerár,
S egyhangúan zenél.**

**Nem zeng erdő május haván,
Madársereg nem hegedül,
Csak éles hangú vadlibák
Szállnak az őszi éjen át,
S a parton fázik a fű.**

**De szürke város bennem él,
Ködös, tengeri táj,
Ifjúkor ott volt csodaszép,
Te szürke város áldlak én,
Ködös, tengeri táj.**

Joseph von Eichendorff

Waldesgespräch 29.

**Es ist schon spät, es ist schon kalt,
Was reit'st du einsam durch den Wald?
Der Wald ist groß, du bist allein,
Du schöne Braut, ich führ' dich heim!**

**«*Groß* ist der Männer Trug und List,
Vor Schmerz mein Herz gebrochen ist,
Wohl irrt das Waldhorn her und hin,
O flieh, Du weißt nicht wer ich bin!»**

**So reich geschmückt ist Roß und Weib,
So wunderschön der junge Leib,
Jetzt kenn' ich dich - Gott steh mir bei!
Du bist die Hexe Lorelay.**

**«Du kennst mich wohl- vom hohen Stein
Schaut still mein Schloß in tiefen Rhein;
Es ist schon spät, es wird schon kalt,
Kommst nimmermehr aus diesem Wald!»**

Erdei párbeszéd Loreleijel

**Az est hideg, későre jár,
Nagy erdőn ki jön lóval át?
Erdőben egyedül se félsz,
Szép lányka vélem hazaérsz!**

**< A férfinép az mind csalárd,
Fáj szívem, összetörten áll,
Vadászkürt hamisan zenélt,
Fuss! Nem tudod, kivel beszélsz! >**

**Oly díszes ló és rajt' e nő,
Ez ifjú test lenyűgöző,
Most már ismerlek – Úr segíts!
Lorelei boszorkány ez itt.**

**< Ismersz – kastélyom magasból
Némán nézi Rajna folyót;
Az est hideg, későre jár,
Erdőm nem enged sohamár! >**

Joseph von Eichendorff

Abschied 30.

**O Täler weit, o Höhen,
O schöner grüner Wald,
Du meiner Lust und Wehen
Andächt'ger Aufenthalt!
Da draußen, stets betrogen,
Saus't die geschäft'ge Welt,
Schlag' noch einmal die Bogen
Um mich, du grüne Zeit!**

**Wenn es beginnt zu tagen,
Die Erde dampft und blinkt,
Die Vögel lustig schlagen,
Daß dir dein Herz erklingt:
Da mag vergehn, verwehen
Das trübe Erdenleid,
Da sollst du auferstehen,
In junger Herrlichkeit!**

Búcsúzás

**Óh, messzi csúcsok, völgyek,
Erdők, zöldlombú fák,
A kín és öröm helye,
Itt vár ábrándozás.
Ott kint folyvást felel,
Nyüzsög, ad-vesz a világ,
Borítsad te még egyszer
Zöld lepledet reám!**

**Ha majd ébreszt virradat,
S párán győz csillogás,
Madarak vígan szólnak,
S szíven üt e zsongás:
Szinte szállva feledem
A földi kínlódást,
Itt majd átélhetem
Ifjú feltámadást.**

**Da steht im Wald geschrieben,
Ein stilles, ernstes Wort
Von rechtem Tun und Lieben,
Und was des Menschen Hort.
Ich habe treu gelesen
Die Worte schlicht und wahr,
Und durch mein ganzes Wesen
Ward's unaussprechlich klar.**

**Bald werd' ich dich verlassen,
Fremd in der Fremde geh'n,
Auf buntbewegten Gassen
Des Lebens Schauspiel sehn;
Und mitten in dem Leben
Wird deines Ernst's Gewalt
Mich Einsamen erheben,
So wird mein Herz nicht alt.**

**Itt látok erdőben írva
Egy csendes, komoly szót,
Szeretet ő, igaz,
Nagy kincs, s embernek jó.
Ezt bezártam magamba,
E szó igaz, szerény,
És él egész valómban,
Leírni bár nehéz.**

**El kell hagyjalak téged,
Az idegen utcák
Nyüzsgése biz' nem élet,
Csupán színház, nem más;
De sorsom sűrűjében
Erdő te szavad hív,
Magányomból fölemel,
S ifjú lesz így e szív.**

**Theodor Fontane
(1819-1898)**

**Herr von Ribbeck auf Ribbeck
im Havelland 31.**

**Herr von Ribbeck auf Ribbeck im Havelland
Ein Birnbaum in seinem Garten stand,
Und kam die goldene Herbstzeit
Und die Birnen leuchteten weit und breit,
Da stopft, wenn's Mittag vom Turme scholl,
Der von Ribbeck sich beide Taschen voll,
Und kam in Pantinen eine Junge daher,
So rief er: > Junge, wiste'ne Beer? <
Und kam ein Mädchel, so rief er: > Lütt Dirn,
Kumm man röwer, ich hebb'ne Birn.<**

**So ging es viel Jahre, bis lobesam
Der von Ribbeck auf Ribbeck zu sterben kam.
Er fühlte sein Ende. 's war Herbstzeit,
Wieder lachten die Birnen weit und breit,
Da sagte von Ribbeck: > Ich scheide nun ab,
Legt mir eine Birne mit ins Grab.<
Und drei Tage drauf, aus dem Doppeldachaus,
Trogen von Ribbeck sie hinaus,
Alle Bauern und Büdner, mit Feiregesicht
Sangen > Jesus meine Zuversicht <,
Und die Kinder klagten, das Herze schwer,
>He is dod nu. Wer giwt uns nu ' ne Beer? <**

**Nemes ribbecki Ribbeck úr
Havellandból
(Herr von Ribbeck... - T. Storm)**

**Ribbecki Ribbeck úrnak Havellandban,
Egy körtefa állt udvarában,
És eljött aranyló őszi,
Fénylett messzire sok körte gyümölcs,
És délben, ha toronyból harang szólt,
Ribbeck mindkét zsebe már tele volt,
És egy fiú papucsban éppen arra jött,
Ő szólt: > Fiú, kérsz-e gyümölcsöt? <
S jött egy lány, hozzá így szólt: > Lányka, te,
Jöjj csak, kínálok körtéimet. <**

**Így ment sok éven át, míg jóságos
Ribbeck úr, az idősebb elhaláloz.
Érezte végét, volt épp őszi,
Ismét fénylett messze körte gyümölcs,
Ekként szólt Ribbeck: > Most búcsúzom én,
Tegyetek síromba egy körtét. <
S három napra, hogy így jövendölt,
Házából holtan vitték őt,
Minden paraszt, zsellér arca ajtatos,
Zengték > Jézus az én megváltóm <,
S gyerekek bús szívvel énekelték,
> Ú' möghott. Ki ad nekünk mán körtét? <**

So klagten die Kinder. Das war nicht recht,
Ach, sie kannten den alten Ribbeck schlecht,
Der *neue* freilich, knausert und spart,
Hält Park und Birnbaum streng verwahrt,
Aber der *alte*, vorahnend schon
Und voll Mißtraun gegen den eigenen Sohn,
Der wußte genau, was damals er tat,
Als um eine Birne ins Grab er bat,
Und im dritten Jahr, aus dem stillen Haus,
Ein Birnbaumsprößling sproßt heraus.

Und die Jahre gehen wohl auf und ab,
Längst wölbt sich ein Birnbaum über dem Grab,
Und in der goldenen Herbstezeit
Leuchtet's wieder weit und breit.
Und kommt ein Jung übern Kirchhof her,
So flüstert's im Baume: > Wiste'ne Beer? <
Und kommt ein Mädcl, so flüstert's: > Lütt Dirn,
Kumm man röwer, ick gew di' ne Birn.<

So spendet Segen noch immer die Hand
Des von Ribbeck auf Ribbeck im Havelland.

Így énekeltek. S ez nem volt helyes,
Nem ismerték jól idős Ribbecket,
Az *ifjú* persze fukar s spórolós,
Őrzi szigorún körtefát, parkot,
Ám az *idős* már sejtette ezt,
Saját fiától bizalmát vonta meg,
Tudta milyen, és azt kérte ezért,
Tegyenek sírjába egy körtét,
És harmadik évben a sírból
Egy körtefasarj kihajtott.

S évek múltak jól egyre másra el,
Szép körtefa hajlik sírjára le,
S újra jött aranyló őszidő,
Fénylett messze sok gyümölcs.
Jön fiú templomkertből oda,
>Kérsz gyümölcsöt? < súgja a fa.
És jött egy lány, ezt súgja: > Lányka te,
Jöjj csak, kínálok körtéimet. <

Így oszt adományt még mindig e kéz,
Idős Ribbecké, ki Havellandban élt.

Johann Wolfgang Goethe

Heidenröslein 34.

Sah ein Knab' ein Röslein steh'n,
Röslein auf der Heiden:
War so jung und morgenschön,
lief er schnell es nah' zu seh'n,
sah' es mit vielen Freuden.
Röslein, Röslein, Röslein rot,
Röslein auf der Heiden.

Knabe sprach: „Ich breche dich,
Röslein auf der Heiden!“
Röslein sprach: „Ich steche dich,
dass du ewig denkst an mich,
und ich will's nicht leiden!“
Röslein, Röslein, Röslein rot,
Röslein auf der Heiden!

Und der wilde Knabe brech's
Röslein auf der Heiden.
Röslein wehrte sich und stach,
half ihm doch kein Weh und Ach,
musst' es eben leiden.
Röslein, Röslein, Röslein rot,
Röslein auf der Heiden.

Vadrózsa

Rózsát pillant meg fiú,
rózsa nyílt a réten:
Szépsége szívébe szúrt,
mégis hozzá odafut,
s nézi örömeiben.
Vérvörös vadrózsa állt,
rózsa nyílt a réten.

„Én letéplek, vég elér!“
szólt fiú a réten.
Rózsa mondja: „Tüske ér,
fáj sokáig, foly a vér,
s nem kíméllek én, nem!“
Vérvörös vadrózsa állt,
rózsa nyílt a réten.

Ám letépte vad legény
rózsát kint a réten –
Bár a rózsa volt kemény,
- s fájt nekik! – elszállt remény,
őt a vég elérte.
Vérvörös vadrózsa állt,
s már nem nyíl a réten.

Friedrich Hebbel
(1813-1863)

Herbstbild 35.

**Dies ist ein Herbsttag, wie ich keinen sah!
Die Luft ist still, als atmete man kaum,
Und dennoch fallen raschelnd, fern und nah,
Die schönsten Früchte ab von jedem Baum.**

**O stört sie nicht, die Feier der Natur!
Dies ist die Lese, die sie selber hält,
Denn heute löst sich von den Zweigen nur,
Was vor dem milden Strahl der Sonne fällt.**

Őszi kép

Egy őszi nap, melyet nem láttam még!

**Mint alvó légzik, áll a levegő,
De hull mindenütt a gyümölcs eléd,
Az összes fa legszebb termései ők.**

Nehogy zavard természet ünnepét!

**Elvégzi maga e szüretet ő,
Csak azon ág hullajtja gyümölcsét,
Min érett már az őszi napfénytől.**

Paul Fleming

(1609-1640)

An sich 41.

**Sei dennoch unverzagt, gib dennoch unverloren,
Weich keinen Glücke nicht, steh höher als der Neid,
Vergnüge dich an dir und acht es für kein Leid,
Hat sich gleich wider dich Glück, Ort und Zeit verschworen.**

**Was dich betrübt und labt halt alles für erkoren,
Nimm dein Verhängnis an, laß alles unbereut.
Tu, was getan muß sein, und eh man dir's gebeut.
Was du noch hoffen kannst, das wird noch stets geboren.**

**Was klagt, was lobt man doch? Sein Unglück und seine Glücke
Ist ihm ein jeder selbst. Schaue alle Sachen an:
Dies alles ist in dir. Laß deinen eitlen Wahn,**

**Und eh du förder gehst, so geh in dich zurücke.
Wer sein selbst Meister ist und sich beherrschen kann,
Dem ist die weite Welt und alles untertan.**

Önmagának

Ne csüggedj, ha hiábavalónak is tűnhet
Sorsod, vállald, légy te erősebb a kinnál,
Élvezd, mid van, de ellened, - hát vigyázz! –
Hely, sors és idő – fájdalom! – összeesküdtek.

Mi téged sújt vagy emel, abból mind részesedik,
Balsorsod fogadd el, és semmit meg ne bánj.
Csináld, amit kell, amíg sors mást nem ajánl.
Mit még remélni tudsz, egykor tán megszületik.

Min búsulnak, örülnek? Mind maga kovácsa
Balsorsnak, boldogságnak, nézd: dolog így áll;
Ez mind benned is munkál. Hagyd el, mi ábránd,

S mielőtt lépsz te tovább, térj vissza magadba.
Ki saját mestere, s úr akaratán,
Alávetettje lehet akár a nagyvilág.

Heinrich Heine

Ich weiß nicht, was soll es bedeuten 47.

**Ich weiß nicht, was soll es bedeuten,
Daß ich so traurig bin ;
Ein Märchen aus alten Zeiten,
Das kommt mir nicht aus dem Sinn.**

**Die Luft ist kühl, und es dunkelt,
Und ruhig fließt der Rhein ;
Der Gipfel des Berges funkelt
Im Abendsonnenschein.**

**Die schönste Jungfrau sitzet
Dort oben wunderbar,
Ihr goldnes Geschmeide blitzet,
Sie kämmt ihr goldenes Haar.**

**Sie kämmt es mit goldenem Kämme
Und singt ein Lied dabei ;
Das hat eine wundersame,
Gewaltige Melodei.**

**Der Schiffer im kleinen Schiffe
Ergreift es mit wildem Weh ;
Er schaut nicht die Felsenriffe,
Er schaut nur hinauf in die Höh'.**

**Ich glaube, die Wellen verschlingen
Am Ende Schiffer und Kahn ;
Und das hat mit ihrem Singen
Die Lorelei getan.**

Csak tudnám okát, mi végre

**Csak tudnám okát, mi végre
Lettem ily bánatos,
Hogy régi idők regéje
Fejemben itt zakatol.**

**Már szürkült, a hűvös légben
A Rajna halkan siklott,
Hegycsúcsok távoli kékje
Esti fényben izzott.**

**A legszebb szűzleány ült ott
Fenn, a lénye varázs,
Arany ékszere csillámlott,
Mint fésülte szőke haját.**

**Járt keze fésűjével, közben
Csodás dalt énekelt,
Mely bírt varázsos erővel,
És ettől minden szép lett.**

**Hajós kis csónakjában
Lányért vad vágyat érzett,
Nem figyelt már a sziklákra,
Csak fel hegyre, lányra nézett.**

**Hullám vízbe lehúzta mélyre
Csónakot és hajósát,
Ezt tette bűv' énekével
Lorelei, szép szűzlány.**

Rainer Maria Rilke
(1875-1926)

Herbsttag 53.

**Herr: es ist Zeit. Der Sommer wahr sehr groß.
Leg deinen Schatten auf die Sonnenuhren,
und auf den Fluren laß die Winde los.**

**Befiehl den letzten Früchten voll zu sein;
gieb ihnen noch zwei südlichere Tage,
dränge sie zur Vollendung hin und jage
die letzte Süße in den schweren Wein.**

**Wer jetzt kein Haus hat, baut sich keines mehr.
Wer jetzt allein ist, wird es lange bleiben,
wird wachen, lesen, lange Briefe schreiben
und wird in den Alleen hin und her
unruhig wandern, wenn die Blätter treiben.**

Őszi nap

Úr, itt az idő! Volt nyár perzselő.
Hát fektess most napórákra árnyékot,
s engedd szeleid nyargalni mezőn.

Parancsold, lustácska fürt beérjen,
adj nekik néhány melengető napot,
sürgesd őket megérni, s mustból a bor
zamatossá forrjon, s legyen édes.

Kinek nincs háza, már nem is épít.
Ki egyedül él, így maradhat végleg,
virraszt, olvas, búját önti levélbe,
kit fasorok csendje se békít,
csak hánykolódik, mint levél a szélben.

Joseph von Eichendorff

Zwielicht 59.

**Dämmerung will die Flügel spreiten,
Schaurig rühren sich die Bäume,
Wolken zieh'n wie schwere Träume
Was will dieses Grau'n bedeuten?**

**Hast ein Reh du, lieb vor andern,
Laß es nicht alleine grasen,
Jäger zieh'n im Wald' und blasen,
Stimmen hin und wieder wandern.**

**Hast du einen Freund hienieden,
Trau ihm nicht zu dieser Stunde,
Freundlich wohl mit Aug' und Munde,
Sinnt er Krieg im tück'schen Frieden.**

**Was heut müde gehet unter,
Hebt sich morgen neugeboren.
Manches bleibt in Nacht verloren,
Hüte dich, bleib' wach und munter!**

Szürkület

**Szürkület leplét teríti,
Fákon futnak borzongások,
Felhő mozgás: ólomálom,
Vaj'n mit akar ez jelent'ni?**

**És ha ismersz egy szép őzet,
Védd te, mikor legelészik,
Vadász erdőt becserkészi,
Kürtjével riaszja őket.**

**Bírsz e földön egy barátot,
Szürkületkor ne higgy néki,
Tekintete bármily szép is,
Háborút forral az álnok.**

**Fáradtan mi terhes néked,
Felébredve másként látod.
Sok mindent elnyel éj s álom,
Ébren légy víg, s óvd az élted!**

Friedrich Hebbel

Sommerbild 64.

**Ich sah des Sommers letzte Rose stehn,
Sie war, als ob sie bluten könne, rot;
Da sprach ich schauernd im Vorübergehn:
„ So weit im Leben, ist zu nah am Tod!“**

**Es regte sich kein Hauch heißen Tag,
Nur leise strich ein weißer Schmetterling;
Doch, ob auch kaum die luft sein Flügelschlag
Bewegte, sie empfand es und verging.**

Nyári kép

**Rózsa nyílt, de búcsúztatta a nyár,
Szirma készült vérzón esni alá,
Szóltam, biz' hamar hullni fog ő már:
„Távol az éltünk, s közel a halál!”**

**Nem járta szél nap e forró szakát,
Halkan repült kecses lepke, a szép;
Megmozgatta léget e szárnycsapás,
S elérte így rózsa szírmát a vég.**

Hugo von Hofmannstahl

Reiselied 69.

**Wasser stürzt, uns zu verschlingen,
Rollt der Fels, uns zu erschlagen,
Kommen schon auf starken Schwingen
Vögel her, uns fortzutragen.**

**Aber unten liegt ein Land,
Früchte spiegelnd ohne Ende
In den alterslosen Seen.**

**Marmorstirn und Brunnenrand
Steigt aus blumigem Gelände,
Und die leichten Winde wehn.**

Útidal

(Reiselied – H. Hofmannsthal)

Víz sodor el minket árral,
Szikla gördül, jaj, agyoncsap,
Ránk zuhannak széles szárnyal
Szörny madarak, s elrabolnak.

Ámde szép lent táj s az út,
Gyümölcsösök játszi képe
Tó örök tükrében áll.

Márványoszlop, régi kút
Int a virágzó vidékre,
És a lágyszél fujdogál.

Nikolas Lenau
(1802-1850)

Bitte 74.

**Weil auf mir, du dunkles Auge,
Übe deine ganze Macht,
Ernste, milde, träumerische,
Unergründlich süße Nacht!**

**Nimm mit deinem Zauberdunkel
Diese Welt von hinnen mir,
Daß du über meinem Leben
Einsam schwebst für und für.**

Kérés

**Essen rám sötét sugára
Szép szemednek, jó nékem.
Ő mi' enyhe, ő hogy árad,
Képes széppé tenni éjem.**

**Vidd te bűvös őserőddel
Rút világot el tőlem,
S életemnek zárt körében
Majd lebegj örökre.**

Eduard Mörike

Gebet 76.

**Herr! schicke was du willst,
Ein Liebes oder Leides;
Ich bin vergnügt, daß beides
Aus Deinen Händen quillt.**

**Wollest mit Freuden
Und wollest mit Leiden
Mich nicht überschütten!
Doch in der Mitten
Liegt holdes Bedscheiden.**

Ima

**Dönts, Uram!, bárhogyan,
Küldd, öröm vagy fájdalom
Légyen, én elfogadom;
Két kezed csak jót ad.**

**Kétes örömmel,
Kínnal, büntetéssel
Ne akard gyötrelmem!
Mert a szívedben
Él kegyes döntésed.**

Eduard Mörike

In der Frühe 77.

**Kein Schlaf noch kühlt das Auge mir,
Dort gehet schon der tag herfür
An meinem Kammerfenster.
Es wühlet mein verstörter Sinn
Noch zwischen Zweifeln her und hin
Und schaffet Nachtgepenster,
- Ängste, quäle
Dich nicht länger, meine Seele!
Freu dich! schon sind da und dorten
Morgenglocken wach geworden.**

Hajnalban

**Nem alszom, fáradt a pilla
Még, de napfény már megcsillan
Hálómnak ablakában.
Fáradt agyam tépelődik
Még, kétségek közt vergődik,
Éj rossz álma a sarkában.
- Ne gyötörjed,
Kínozd hosszan magad s lelked!
Örülj! hisz ott kint már kongnak,
Hajnali harangok zsongnak.**

Theodor Storm

Abseits 83.

Es ist so still; die Heide liegt
Im warmen Mittagssonnenstrahle,
Ein rosenroter Schimmer fliegt
Um ihre alten Gräbermale;
Die Kräuter blühn; der Heideduft
Steigt in die blaue Sommerluft.

Laufkäfer hasten durchs Gesträuch
In ihren goldnen Panzerröckchen,
Die Bienen hängen Zweig und Zweig
Sich an der Edelheide Glöckchen,
Die Vögel schwirren aus dem Kraut –
Die Luft ist voller Lerchenlaut.

Ein halbverfallen, niedrig Haus
Steht einsam hier und sonnbeschienen,
Der Kätner lehnt zur Tür hinaus,
Behaglich blinzelnd nach den Bienen;
Sein Junge auf dem Stein davor
Schnitzt Pfeifen sich aus Kälberrohr.

Kaum zittert durch die Mittagsruh
Ein schlag der Dorfuhr, der entfernten;
Dem Alten fällt die Wimper zu,
Er träumt von seinen Honigernten,
- Kein Klang der aufgeregten Zeit
Drang noch in diese Einsamkeit.

Les

Nagy a csend, a pusztai táj
Elnyúl' rekkenő napsütésben,
Rózsaszínű fény suhan át
Az elhunytak sírkertjében;
Illatozik fű, virágszál,
S kéklő nyári légen átszáll.

Futrinkák szelik át sövényt
Aranyló páncélszoknyácskában,
Méhek jönnek ágak közé,
Mézhez port gyűjt'nek virágban,
Gyommagot esznek madárkák -
A légben zengnek pacsírták.

Félromos, alacsony ház áll
Magányosan a napsütésben,
Lakója örömet talál
Kinézve méhek sürgésében;
Fia járja messzi sziklát,
Sípnak vájja borjúszarvát.

Alig rezg déli csenden át
Távol toronyóra ütése,
Csukódnak idős szempillák,
Álmuk régi mézek gyűjtése.
- Nem zavarja semmi csengés
E szép lest, magányt, merengést.

Ludwig Uhland

Einkehr 85.

Bei einem Wirte, wundermild,
Da war ich jünger zu Gaste;
Ein goldner Apfel war sein Schild
An einem langen Aste.

Es war der gute Apfelbaum,
Bei dem ich eingekehret;
Mit süßer Kost und frischem Schaum
Hat er mich wohl genähret.

Es kamen in sein grünes Haus
Viel leichtbeschwingte Gäste;
Sie sprangen frei und hielten Schmaus
Und sangen auf das Beste.

Ich fand ein Bett zu süßer Ruh
Auf weichen, grünen Matten;
Der Wirt, er deckte selbst mich zu
Mit seinem kühlen Schatten.

Nun fragt ich nach der Schuldigkeit,
Da schüttelt' er den Wipfel.
Gesegnet sei er allezeit
Von der Wurzel bis zum Gipfel!

Betérés
(**Einkehr – L. Uhland**)

**Ifjan csudajó fogadó
Várt engem mint vendéget;
Egy szép aranyalmácska volt
Hosszú ágon a cégére.**

**Nem más: jóságos almafa
Volt, ahová betértem;
S várt ott nagy, pompás lakoma,
Mi engem táplál s éltet.**

**Keresték fa zöld lombsátrát
Könnyű szárnyú vendégek;
Találtak finom lakomát,
S hangzott szép, szabad ének.**

**Leltem alatta pihenést
Fűves, puha párnával;
S e fogadó testem befedé
A hűvös árnyékával.**

**Kértem, mennyivel tarozék,
De csak rázta ágait.
Minden időben áldassék
E fa gyökértől csúcsáig.**

Emanuel Geibel
(1815-1894)

Hoffnung 93.

**Und dräut der Winter noch sehr
Mit trotzigem Gebärden,
Und streut er Eis und Schnee umher,
Es muß doch Frühling werden.**

**Und drängen die Nebel noch so dicht
Sich vor den Blick der Sonne,
Sie wecket doch mit ihrem Licht
Einmal die Welt zur Wonne.**

**Blast nur ihr Stürme, blast mit Macht,
Mir soll darob nicht bängen,
Auf leisen Sohlen über Nacht
Kommt doch der lenz gegangen.**

Remény

**A tél nagyon fenyeget még,
S makacsul ölel a köd,
Szitál a hó, erős a jég,
De tavasz kell, hogy jöjjön.**

**És a ködök szorítanak még kövéren,
A napot alig látod,
Megáldja egyszer a fény
Örömmel a világot.**

**Fúj bár viharosan a szél,
Nem kell aggódnom ezen,
Éjszakában bár halkán lép
A tavasz, mégis itt terem.**

**Da wacht die Erde grünend auf,
Weiß nicht, wie ihr geschehen,
Und lacht in den sonnigen Himmel hinauf,
Und möchte vor Lust vergehen.**

**Sie flicht sich blühende Kränze ins Haar
Und schmückt sich mit Rosen und Ähren,
Und läßt die Brunnlein rieseln klar,
Als wären es Freudenähren.**

**Drum still! Und wie es frieren mag,
O Herz, gib dich zufrieden;
Es ist ein großer Maientag
Der ganzen Welt beschieden.**

**Und wenn dir oft auch bangt und graut,
Als sei die Höll' auf Erden,
Nur unverzagt auf Gott vertraut!
Es muß doch Frühling werden.**

**S akkor zölden ébred a föld,
Nem tudja, hogy történt ez,
És nevet a napsugaras égre föl,
Szeretné, ne múljon e kedv.**

**Fon hajába virágzó koszorút,
Díszíti rózsával, kalással
Magát, s forrás vize indul,
Mint az örömkönnyek árja.**

**Csend! Mint vágytad, múlt a tél már,
Óh, te szív ezzel érd be;
Hisz zsong a májusi kaptár,
S boldog lesz a föld egésze.**

**S ha gyakran elfogna félsz,
Pokol pusztítna földön,
Istenhitedben légy merész!
Mert tavasz kell, hogy győzzön!**

Georg Trakl
(1887-1914)

Ein Winterabend 100.

**Wenn der Schnee ans Fenster fällt,
Lang die Abendglocke läutet,
Vielen ist der Tisch bereitet
Und das Haus ist wohlbestellt.**

**Mancher auf der Wanderschaft
Kommt ans Tor auf dunklen Pfaden.
Golden blüht der Baum der Gnaden
Aus der Erde kühlem Saft.**

**Wanderer tritt still herein;
Schmerz versteinerte die Schwelle.
Da erglänzt in reiner Helle
Auf dem Tische Brot und Wein.**

Egy téli este

**Hó ha az ablakra száll,
S estharang felhangzik lágyan,
Ott, hol szép rend van a házban,
Asztal már terítve áll.**

**Úz kapuhoz vándorlás
Némelyt sötét útról ide.
Kint a föld fagyos, hideg,
Bent kinyíl a megbocsátás.**

**Vándor küszöbön betér;
Kő benne a sok fájdalom.
Fényben felragyog asztalon
A szeretet, bor s a kenyér.**

INHALTSVERZEICHNIS

Eichendorff	Abschied.....	44
	Lied.....	22
	Mondnacht.....	12
	Sehnsucht.....	14
	Waldesgesprä.....	42
	Zwielicht.....	62
Fleming	An Sich.....	56
Fontane	Herr von Ribbeck auf	
	Ribbeck im Havelland.....	48
Geibel	Hoffnung.....	78
Goethe	Der Fischer.....	6
	Heidenröslein.....	52
	Wanderers Nachtlied (I.).....	24
	Wanderes Nachtlied (II.).....	26
Hebbel	Herbstbild.....	54
	Sommerbild.....	64
Heine	Die Grenadiere.....	16
	Der Asra.....	20
	Ich weiß nicht, was soll es bedeuten.....	58

TARTALOMJEGYZÉK

Eichendorff	Búcsúzás.....45
	Dal.....23
	Erdei párbeszéd.....43
	Holdfényes éj.....13
	Szürkület.....63
	Vágyakozás.....15
Fleming	Önmagának.....57
Fontane	Nemes ribbecki Ribbeck Úr Havellandból.....49
Geibel	Remény.....79
Goethe	A halász.....7
	A vándor éji dala (I.).....25
	A vándor éji dala (II.).....27
	Vadrózsa.....53
Hebbel	Nyári kép.....65
	Őszi kép.....55
Heine	Az asra.....21
	Csak tudnám okát mi végre lettem ily bánatos.....59
	Két gránátos.....17

Hofmannstahl	Die Beiden.....30
	Reiselied.....66
Lenau	Bitte.....68
Mörike	Das verlassene Mägdlein..10
	Er ist' s.....32
	Gebet.....70
	In der Frühe.....72
	Schön – Rohtraut.....36
	Um Mitternacht.....34
Rilke	Herbsttag.....60
Storm	Abseits.....74
	Die Stadt.....40
Trakl	Ein Winterabend.....82
Uhland	Einkehr.....76
	Frühlingsglaube.....4

Hofmannstahl	Két biztos kéz.....31
	Úti dal.....67
Lenau	Kérés.....69
Mörrike	Az elhagyott lányka...11
	Éjfélkor.....35
	Hajnalban..... 73
	Ima.....71
	Ő az.....33
	Szép – Rohtraut.....35
Rilke	Őszi nap.....61
Storm	A város.....41
	Les.....75
Trakl	Egy téli este.....83
Uhland	Betérés.....77
	Tavaszi bizakodás.....5

Megfigyelhető gyakorlat, hogy számos országban az irodalommal foglalkozók igyekeznek az adott nyelv (nép- vagy és mű-) költészetének hatalmas anyagából a szélesebb olvasóközönség számára a legszebbnek stb. ítélt verseket különböző antológiákba, kötetekbe rendezni és kiadni.

Ezek a válogatások

– lévén, hogy egy-egy költemény esztétikai értéke nem mérhető objektíven – nem mentesek teljesen a szerkesztők szubjektív ítéletétől.

Figyelemre méltó, hogy Németországban a huszadik században nyomtatásban megjelent köteteket vizsgálva a gyakoriság alapján összeállították a legkedveltebb száz német költemény listáját.

Ebből a százból talál az olvasó e kétnyelvű kötetben – Szalki Bernáth Attila válogatása alapján és fordításában – harminchárom verset.

A német szövegű versek melleti szám – egytől százig – az említett németnyelvű listabeli sorrendet jelzi.